

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL ALEKSANDRO STULGINSKIO UNIVERSITETO PROF. P. PUNIO IR PROF. A. POVILAIČIO AKADEMINĖS ETIKOS PAŽEIDIMŲ

2015 m. rugsėjo 24 d. Nr. SP-20

Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13.1 papunkčiu ir išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2015 m. liepos 13 d. gautą R. J. (toliau – pareiškėjas) skundą bei pateiktą medžiagą,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas kreipėsi į Kontrolierių dėl galimai neetiško Aleksandro Stulginskio universiteto (toliau – ASU) Vandens ūkio ir žemėtvarkos fakulteto dėstytojo, Lietuvos mokslų akademijos (toliau – LMA) Vandens problemų tarybos pirmininko pavaduotojo ir šios tarybos Vandens išteklių naudojimo komisijos pirmininko prof. P. Punio elgesio. Pareiškėjas skundė nurodė, kad P. Punys, „siekdamas savanaudiškų interesų“ (nes jis, kaip nurodė pareiškėjas, yra Lietuvos hidroenergetikų asociacijos prezidentas¹) 2014 m. lapkričio 7 d. Lietuvos mokslų akademijos (toliau – LMA) Vandens problemų tarybos vardu išsiuntė raštą Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Aplinkos ministerijai, Energetikos ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Kultūros ministerijai bei Teisingumo ministerijai ir Seimo nariams, kuriame „siūloma pritarti Vandens ir Saugomų teritorijų įstatymų pataisoms, leisiančioms laivybos, o tuo pačiu ir hidroenergetikos tikslais statyti užtvankas ant Nemuno, o mažesnėse upėse atkurti neribotą skaičių kažkada buvusių malūnų ir <...> panaudoti juos įvairiems tikslams, įskaitant hidroenergetiką.“

Pareiškėjas nurodo, kad minėtame rašte „visi teiginiai klaidinančiai pristatomi LMA Vandens problemų tarybos vardu“. Prie pareiškėjo skundo pridedamame LMA prezidento prof. V. Razumo rašte Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkui A. Salamakinui nurodyta, kad „prof. P. Punys nei su Lietuvos mokslų akademijos vadovybe, nei su Vandens problemų taryba įvairioms

---

¹ Pagal Lietuvos hidroenergetikų asociacijos interneto svetainėje www.hidro.lt (žiūrėta 2015-08-24) pateikiamą informaciją prof. P. Punys yra Lietuvos hidroenergetikų asociacijos tarybos pirmininkas

Lietuvos institucijoms išsiuntinėto rašto nederino ir tai nėra šios tarybos, o juolab LMA mokslininkų nuomonė.“

Pareiškėjas prašo Kontrolieriaus „pripažinti, kad P. Punys savo veiksmais nusižengė akademinėi etikai, ir šį sprendimą viešai paskelbti.“

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Kontrolieriaus tarnyba) įvertinus 2014 m. lapkričio 7 d. raštą Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Aplinkos ministerijai, Energetikos ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Kultūros ministerijai bei Teisingumo ministerijai ir Seimo nariams, nustatyta, kad jame dauguma teiginių pateikiama LMA Vandens problemų tarybos vardu:

„Lietuvos mokslų akademijos Vandens problemų taryba (toliau – LMA VPT) teigiamai vertina Valstybės institucijų ir atskirų Lietuvos Respublikos <...> Seimo narių pastangas aktyviai spręsti įsisenėjusias problemas <...>“ (rašto 1 psl.);

„LMA VPT visiškai pritaria LR Vandens įstatymo Nr. VIII-474 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1629(2) ir LR Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1803(2).“ (rašto 2 psl.);

„LMA VPT iš dalies pritaria Aplinkos ministerijos parengtam LR Vandens įstatymo Nr. VIII-474 pakeitimo įstatymo projektui <...>“ (rašto 2 psl.);

„LMA VPT nepitaria LRV 2014-10-28 nutarimo projektui Nr. 14-10084(2) <...>“ (rašto 2 psl.);

„LMA VPT siūlo geranoriškai atsižvelgti į kaimo žmonių interesus <...>“ (rašto 2 psl.).

Atkreiptinas dėmesys, kad minėtą raštą, parengtą ant Lietuvos mokslų akademijos Vandens problemų tarybos blanko, pasirašė „Vandens išteklių naudojimo komisijos pirmininkas prof. P. Punys“.

Seimo nario K. Grybausko pasiūlyme „Dėl Lietuvos Respublikos vandens įstatymo Nr. VIII-474 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1626 (2)“² nurodyta: „<...> teikiamas pasiūlymas, kuris suderintas su Aplinkos ministerijos, Susisiekimo ministerijos specialistais bei Lietuvos mokslininkais, Lietuvos mokslų akademijos Vandens problemų tarybos nariais <...>“ (pabraukta mūsų).

Kontrolieriaus tarnyba 2015-07-31 raštu Nr. S-322 paprašė prof. P. Punio pateikti paaiškinimus dėl minėto 2014 m. lapkričio 7 d. rašto parengimo aplinkybių.

2015 m. rugpjūčio 8 d. prof. P. Punys elektroniniu laišku atsakė Kontrolieriaus tarnybai, kad minėtas 2014 m. lapkričio 7 d. raštas yra „skirtas šalies ekonominei galybei bei jos piliečių gerovei stiprinti.“ P. Punys nurodė, kad rašto turinys ir P. Punio elektroninis parašas buvo suderintas su Vandens problemų tarybos pirmininku, ASU Vandens ūkio ir žemėtvarkos fakulteto Vandens išteklių inžinerijos instituto direktoriumi prof. A. Povilaičiu, raštas buvo užregistruotas. Taip pat P. Punys atsakyme Kontrolieriaus tarnybai nurodė, kad „kadangi jo [rašto] turinys geriausiai atspindi mano vadovaujamos komisijos esmę, Vandens problemų tarybos pirmininko siūlymu prisiėmiau visišką atsakomybę jį pasirašydamas ir išsiunčiau adresatams elektroniniu paštu. Apie išsiųstą raštą žinojo LMA Žemės ūkio ir miškų mokslo skyrius.“ Taip pat P. Punys pridėjo elektroninio susirašinėjimo su LMA Vandens problemų tarybos pirmininku prof. A. Povilaičiu kopiją, iš kurios matyti, kad A. Povilaitis išreiškė abejones, kad „paskutiniai keli punktai gali sukelti diskusijas pačioje VPT, nes to mes nesame svarstę savo posėdyje ir neturime priėję vieningos nuomonės.

² http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1035437 (žiūrėta 2015-08-25)

Todėl siūlau tą raštą paruošti, bet norėčiau, kad jį pasirašytų VPT Vandens išteklių naudojimo komisijos pirmininkas prof. P. Punys“.

Kontrolieriaus tarnyba 2015-08-25 raštu Nr. S-349 paprašė LMA prezidento prof. V. Razumo ir LMA Vandens problemų tarybos pirmininko prof. A. Povilaičio paaiškinti, kokia tvarka minėtoje taryboje yra rengiami (derinami) raštai įvairioms institucijoms, ir kuo vadovaujantis LMA Vandens problemų tarybos 2014 m. lapkričio 7 d. raštą pasirašė Vandens išteklių naudojimo komisijos pirmininkas prof. P. Punys.

LMA prezidentas prof. V. Razumas 2015-09-04 raštu Nr. 01-09-107 Kontrolieriaus tarnybai paaiškino, kad Vandens problemų tarybos „nutarimus ir siunčiamus raštus pasirašo Tarybos pirmininkas. Minimam atveju išaiškėjo, kad iki šiol ne visi Lietuvos Respublikos Vyriausybei, ministerijoms ir kitoms institucijoms siunčiami Tarybos raštai buvo derinami su LMA prezidentu ar LMA vadovais.“ Taip pat prof. V. Razumas rašte pabrėžė, kad minėtame P. Punio pasirašytame rašte „išdėstytas ne visos Tarybos, o tik jos Vandens išteklių naudojimo komisijos požiūris“.

LMA Vandens problemų tarybos pirmininkas prof. A. Povilaitis 2015-09-04 rašte Nr. 02 Kontrolieriaus tarnybai nurodė, kad „nevisi Tarybos siunčiami raštai, pasirašyti jos pirmininko, iki šiol buvo derinami su Lietuvos mokslų akademijos prezidentu. <...> P. Punio 2014 m. lapkričio 7 d. pasirašytas ir įvairioms institucijoms išsiųstas raštas atspindi tik Vandens problemų tarybos Vandens išteklių naudojimo komisijos požiūrį.“

Atsižvelgiant į tai, kad LMA interneto svetainėje nurodytoje LMA Vandens problemų tarybos sudėtyje (Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius) prie šios tarybos pirmininko prof. A. Povilaičio ir pirmininko pavaduotojo prof. P. Punio pavardžių nurodytas ASU³, Kontrolieriaus tarnyba 2015 m. rugsėjo 17 d. elektroniniu laišku paprašė ASU pateikti dokumentus, patvirtinančius LMA ir ASU derinimo veiksmus deleguojant ASU Vandens ūkio ir žemėtvarkos fakulteto profesorius P. Punį ir A. Povilaitį į LMA Vandens problemų tarybą. ASU Tarnybą informavo, kad P. Punio ir A. Povilaičio kandidatūros į Lietuvos mokslų akademijos Vandens problemų tarybą buvo „derintos su tuometine ASU vadovybe ir joms buvo pritarta. Derinimas vyko žodžiu, dokumentų šiuo klausimu nebuvo rašyta“.

Pastebėtina, kad ASU interneto svetainėje skundo nagrinėjimo metu (liepos–rugpjūčio mėn.) buvo pateikta nuoroda⁴ į ASU Darbuotojų ir studentų etikos kodeksą (jo patvirtinimo data ir vieta nenurodyta), kurio tekstas skiriasi nuo šiuo metu ASU interneto svetainėje pateikto ASU akademinės etikos kodekso, patvirtinto 2012 m. kovo 28 d. ASU Senato posėdyje (protokolo Nr. 515).

Kontrolierius, įvertinęs pareiškėjo pateiktą informaciją, ją patvirtinančius dokumentus ir ASU pateiktą informaciją, vadovaudamasis ASU akademinės etikos kodekso, patvirtinto 2012 m. kovo 28 d. ASU Senato posėdyje (protokolo Nr. 515), nuostatomis, konstatuoja, kad:

1. prof. P. Punys, būdamas ASU akademinės bendruomenės narys ir LMA Vandens problemų tarybos pirmininko pavaduotojas, 2014 m. lapkričio 7 d. parengęs ir išsiuntęs Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Aplinkos ministerijai, Energetikos ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Kultūros ministerijai bei Teisingumo ministerijai ir Seimo nariams raštą, kuriame išdėstyta klaidinanti tiek, kiek pateikta LMA Vandens problemų tarybos vardu, nors šioje taryboje nesvarstyta, informacija, pažeidė ASU akademinės etikos kodekso 6.2 papunkčio nuostatą ta

³ <http://www.lma.lt/lt/lma-struktura/mokslu-skyriai-ir-nariai/zemes-ukio-ir-misku-mokslu-skyrius/zemes-ukio-ir-misku-mokslu-skyriaus-struktura> (žiūrėta 2015-08-25)

⁴ <http://www.asu.lt/pradzia/lt/12272&zyme=kodeksas> (žiūrėta 2015-07-29, 2015-08-12)

apimtimi, kurioje nustatyta, kad kiekvienas ASU bendruomenės narys yra įpareigotas „nekenkti universiteto reputacijai <...>“;

2. prof. A. Povilaitis, būdamas ASU akademinės bendruomenės narys ir LMA Vandens problemų tarybos pirmininkas, paskatinęs savo pavaduotoją prof. P. Punį pasirašyti VPT Vandens išteklių naudojimo komisijos pirmininko vardu 2014 m. lapkričio 7 d. raštą, parengtą ant LMA Vandens problemų tarybos blanko, ir žinojęs, kad Vandens problemų taryba nėra svarsčiusi minėtame rašte išdėstytų nuostatų ir dėl jų taryboje gali kilti diskusijos, tačiau nesiėmęs veiksmų, kad būtų sustabdytas klaidinančios informacijos išsiuntimas, pažeidė ASU akademinės etikos kodekso 6.2 papunkčio nuostatą ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad kiekvienas ASU bendruomenės narys yra įpareigotas „nekenkti universiteto reputacijai <...>“.

Pažymėtina, kad Kontrolierius nevertino prof. A. Povilaičio, kaip LMA Vandens problemų tarybos pirmininko, ir P. Punio, kaip LMA Vandens problemų tarybos pirmininko pavaduotojo, Vandens išteklių naudojimo komisijos pirmininko, veiksmų minėtose pareigose teisėtumo.

Kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 12 dalies 1 ir 8 punktu:

n u s p r e n d ė:

1. Informuoti Aleksandro Stulginskio universitetą ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie Kontrolieriaus sprendimą.

2. Viešinti nustatytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo atvejus, t. y. informuoti apie Kontrolieriaus sprendimą Lietuvos mokslų akademiją ir Lietuvos hidroenergetikos asociaciją.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

Vigilijus Sadauskas